

УДК 811.111'373.46

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/47-4-22>

Оксана ЦАРУК,

orcid.org/0000-0003-1842-1930

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської мови

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
(Івано-Франківськ, Україна) *oktzaruk@gmail.com*

Юлія ГРИБІНИК,

orcid.org/0000-0002-5461-5540

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської мови

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
(Івано-Франківськ, Україна) *yul_hrybinyuk@ukr.net*

Тетяна ГАЛАЙ,

orcid.org/0000-0001-7988-9639

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської мови

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
(Івано-Франківськ, Україна) *galajtania@gmail.com*

ЗАПОЗИЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ НАФТОГАЗОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Будь-яка мова та її словниковий склад володіє такими важливими характеристиками, як динаміка, мінливість, прагнення до вдосконалення та розвитку. За рахунок власних ресурсів, а також запозичень кожна мова поповнюється новими словами. Роль цих запозичень залежить від конкретних історичних умов розвитку кожної мови. В англійській мові частка запозичень через історичні обставини значно більша, ніж у багатьох інших. Науково-технічна термінологія як галузь загальноживаної мови стає об'єктом комплексного наукового вивчення лише із середини ХХ ст. Зацікавленість цією сферою зумовлена тим, що цей аналітичний шар лексики впливає на її загальний розвиток. Технічна термінологія є найбільш активною й гнучкою частиною загальнолітературної мови. Таким чином, аналізуючи технічну термінологію, зокрема словотвірні-структурні особливості, враховується, що її формування здійснюється за допомогою таких процесів, як деривація, термінологізація загальноживаної лексики та запозичення з інших мов. Актуальність теми статті зумовлена посиленою увагою науковців до запозиченої лексики (як складника словникового запасу англійської фахової мови) та антропоцентричною спрямованістю сучасних лінгвістичних досліджень, потребою систематизувати іношомвні лексичні одиниці в англійській науково-технічній термінології на семантичному та функціональному рівнях. Дослідження запозичень у цих аспектах відповідає сформованим сучасним категоризаційним підходам до вивчення мовних явищ. Метою статті є виявлення та аналіз запозичень в англійській термінології нафтогазової промисловості, класифікація досліджуваної терміносистеми та відстеження джерел запозичень фахової мови.

Отримані результати показують, що запозичення має потужний термінотворчий потенціал, оскільки є способом поповнення спеціальної фахової лексики для найменування нових понять, диференціації й деталізації наявних. Не зовсім однорідними за своєю природою є запозичення англійських термінів нафтогазової промисловості. Проведений аналіз дозволяє зробити висновок про те, що термінологія нафтогазової промисловості потрапила під вплив таких мов, як латинська та грецька.

Перспективним видається подальше дослідження процесу запозичення в англійській термінології нафтогазової промисловості.

Ключові слова: термін, термінологія, запозичення, асиміляція, калькування, англійська мова, нафтогазова промисловість.

Oksana TSARUK,

orcid.org/0000-0003-1842-1930

Ph. D. (Philology),

Associate Professor at the English Language Department
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) *oktzaruk@gmail.com*

Yuliia HRYBINYK,

orcid.org/0000-0002-5461-5540

Ph. D. (Philology),

*Associate Professor at the English Language Department
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) yul_hrybinyk@ukr.net*

Tetiana HALAI,

orcid.org/0000-0001-7988-9639

Ph. D. (Philology),

*Associate Professor at the English Language Department
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) galajtania@gmail.com*

BORROWINGS IN ENGLISH TERMINOLOGY OF OIL AND GAS INDUSTRY

Every language and its vocabulary has such important characteristics as mobility, variability, the desire for improvement and development. At the expense of its own resources, and also at the expense of borrowings each language is more or less replenished with new words. The role of these borrowings depends on the specific historical conditions of development of each language. In English, the share of borrowings due to historical circumstances is much higher than in many other languages. Scientific and technical terminology as a branch of common language has been the subject of comprehensive scientific study only since the middle of the twentieth century. Interest in this area is due to the fact that this analytical layer of vocabulary has a decisive impact on its overall development. Technical terminology is the most active, flexible part of general literary language. Thus, analyzing technical terminology, in particular word-forming and structural features, it is taken into account that its formation is carried out through such processes as derivation, terminologisation of common vocabulary and borrowings from other languages. The relevance of the article is due to the increased attention of scholars to borrowed vocabulary as part of the vocabulary of English professional language and anthropocentric orientation of modern linguistic research, the need for systematization of foreign lexical units in English scientific and technical terminology at semantic and functional levels. The study of borrowings in these aspects corresponds to the established modern categorical approaches to the study of linguistic phenomena. The aim of the article is to identify and analyze borrowings in English terminology of oil and gas industry, classification of the studied terminology and tracking the sources of borrowings of professional language.

The obtained results show that borrowings as a way of supplementing the special professional vocabulary for naming new concepts, differentiation and detailing of existing concepts, etc. has a strong terminological potential. Borrowings in English terms of oil and gas industry are heterogeneous in nature. The analysis allows us to conclude that the terminology of oil and gas industry was mainly influenced by such languages as Latin and Greek.

Further research on the borrowing process in English terminology of oil and gas industry seems to be most promising.

Key words: *term, terminology, borrowings, assimilation, tracing, English, oil and gas industry.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток та функціонування національної мови характеризуються активним використанням іншомовних запозичених найменувань для позначення різних наукових понять. Мовознавці багатьох країн світу намагаються об'єднати зусилля, щоб вирішити важливі наукові та технічні проблеми, які супроводжуються процесами взаємовідношень науково-технічної лексики. Принагідно зауважимо, що в багатьох розвинутих мовах відбувається становлення науково-технічної термінології, яка має одну спільну рису – тенденцію до широких запозичень із досить обмеженого кола сучасних мов (Гринеv, 1982: 109). Зростання кількості запозичень, а також ускладнення, які виникають під час освоєння термінів іншомовного походження, вимагають звернути увагу на процес запозичення з усіма його особливостями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Англійська мова в процесі історичного розвитку зазнала незворотних змін, під час яких відбулось запозичення великої кількості слів із різних мов. А. А. Реформатський у книзі «Введення в мовознавство» писав: «Немає жодної мови на землі, словниковий склад якої б обмежувався лише власними споконвічними словами. У кожній мові є й іншомовні запозичення. У різних мовах та в різні періоди розвитку процент цих «не своїх» слів відрізняється» (Реформатський, 2004: 139).

Процес іншомовних запозичень зацікавив багатьох вітчизняних лінгвістів. Проблему запозичення й упорядкування терміноодиниць іншомовного походження розглядали С. В. Гриньов, І. М. Кочан, Д. С. Лотте, Г. С. Онуфрієнко, Т. І. Панько та ін.

Пропонована стаття присвячена аналізу запозичень в англійській термінології нафтогазової

промисловості. **Актуальність** теми зумовлена недостатньою кількістю досліджень, присвячених запозиченню терміноодиниць нафтогазової промисловості з огляду на їх походження, кількість, типи та особливості асиміляції в англійській мові. **Об'єктом** нашого дослідження є англійські терміни нафтогазової промисловості. **Мета статті** – розкрити значення терміна «запозичення», окреслити напрями, за якими слова проникають у мову та асимілюються в ній, описати особливості процесу асиміляції запозичених слів, відстежити джерела й класифікувати запозичені одиниці, дослідити наповненість мови запозиченнями в англійській термінології нафтогазової промисловості. **Завдання статті** – визначити сутність терміна «запозичення», відстежити походження запозичених слів в англійській нафтогазовій термінології, визначити роль запозичених термінів фахової мови та класифікувати їх. **Предметом дослідження** є запозичені терміни в англійській термінології нафтогазової промисловості. **Матеріалом дослідження** стали авторитетні англо-українські нафтогазові словники (Yaremychuk, Serednyts'kyu, Osinchuk., 1998; Bulatov, Palchikov, 1996; Serednytsky, Finley, Petrash-Vaughan, Lyubchenko, 1995) та наукова періодика (Oil & Gas Journals).

Виклад основного матеріалу. Одна з причин появи нових лексичних одиниць – запозичення. Запозичення – елемент чужої мови (слово, морфема, синтаксична конструкція та ін.), який перенесено з одної мови до іншої внаслідок мовних контактів, а також сам процес переходу елементів однієї мови до іншої (<http://uk.wikipedia.org>).

Процес запозичення лексичних одиниць не тільки збагачує словниковий склад мови-позичальниці, а й частково змінює її структуру, сприяє урізноманітненню лексем, зміні зв'язків між ними та їх перегрупуванню. Увійшовши до словника, іншомовні слова можуть проходити в ньому такі процеси, як архаїзація, детермінологізація, метафоризація тощо (Коломієць, 2002: 4). Мовне запозичення розуміємо як слова чи морфеми іншомовного походження, які були передані однією мовою іншій в результаті тісної взаємодії (Прима, 2012: 116).

Запозичення, як наслідок тривалого історичного процесу та злиття різних мов, посідають важливе місце в лексиці. Існує думка, що запозичення приходять у ту чи іншу терміносистему як готові мовні одиниці, тобто разом із поняттям, яке вони позначають (Даниленко, 1977: 29).

Прийняття мовою запозичуваних термінів – комплексний процес, у якому існують, по-перше, тісні взаємовідношення мови-позичальниці та

мови-донора, по-друге, особливості самої мови-позичальниці в межах її системи. Ступінь засвоєння іншомовних запозичень залежить від наявності соціального замовлення, від специфіки семантики, давності запозичення (Зарицький, 2004: 22).

Під час запозичення будь-якої лексичної одиниці її значення й значення слова мови-позичальниці можуть в обох мовах повністю збігатися. Надалі такий термін, як і будь-яка лексична одиниця, може змінювати значення.

Загалом, запозичення англійської термінології нафтогазової промисловості можуть бути поділені на запозичення з класичних і сучасних мов. Найбільш поширені в системі словотвору сучасної англійської мови комбіновані форми, утворені зі слів класичного походження, а саме грецької і латинської мов (Дворецкий, 1976: 9).

Запозичення із сучасних мов найменш розповсюджені серед конститuentів словотвору цього типу.

Для аналізу процесу запозичення англійської термінології нафти і газу опрацьовано 5911 термінів нафтогазової промисловості, відібраних із науково-технічних текстів (Oil & Gas Journals) і верифікованих за лексикографічними джерелами (Yaremychuk, Serednyts'kyu, Osinchuk, 1998; Bulatov, Palchikov, 1996; Serednytsky, Finley, Petrash-Vaughan, Lyubchenko, 1995). У результаті дослідження виявлено 297 термінів, запозичених із різних мов, що становить 5% від досліджуваної нами термінології.

Запозичення, будучи засобом словотвору, характеризується різноманітністю підходів до їх класифікацій з урахуванням потреб у номінації термінованих понять, як-от:

а) необхідність у збільшенні і створенні неіснуючої лексико-тематичної групи разом із запозиченням певних понять;

б) необхідність семантичного обмеження питомого слова;

в) усунення полісемії (Козак, 2007: 63).

Загалом, класифікацію запозичень можна звести до таких двох типів, як пряме запозичення та калькування. Щодо першого типу, то Д.С. Лотте мав на увазі «оригінальні запозичення» (Лотте, 1982: 10).

За умов оригінального запозичення лексична одиниця переходить з однієї мови в іншу в тому ж значенні, в якому вона існує в іншій мові, і в тій матеріальній формі, в якій вона існує під час запозичення. У процесі калькування запозичується тільки значення чи семантична структура слова іншомовного походження.

Калькування тлумачиться як утворення нового слова або вислову за зразком будови відповідної лексичної одиниці або вислову іншої мови,

за якого запозичуються значення й структура слова з іншої мови (Зарицький, 2004: 22).

Серед безпосередніх запозичень у досліджуваній термінології нафтогазової промисловості за характером запозичуваного матеріалу можемо виділити:

1) матеріальні буквальні запозичення (205 одиниць), які поділяються на:

а) терміни, запозичені методом транслітерації (побуквеного передання) (142 одиниці). Наприклад: *plan* (англ.) – *plan* (фр.) – план; *surface* (англ.) – *surface* (фр.) – поверхня; *dimension* (англ.) – *dimension* (фр.) – розмір, величина; *coagulation* (лат.) – *coagulation* (англ.) – *Koagulation* (нім.) – *coagulazione* (ім.) – *coagulation* (фр.) – *coagulación* (ісп.) – коагуляція, згушення;

б) терміни, запозичені методом трансфонуації (звукового передання) (63 одиниці): *exploration* (англ.) – *exploratio* (лат.) – видобування; *transparency* (англ.) – *transparence* (фр.) – прозорість; *soil* (англ.) – *sol* (фр.) – ґрунт;

2) матеріальні трансформовані запозичення (92 одиниці): *extracting* (англ.) – *extraho* (лат.) – вилучення, видалення; *border* (англ.) – *bornes* (фр.) – межа, кордон;

3) кальки буквальні;

4) кальки трансформовані (Пілецький, 2005: 27).

Для нашого дослідження не є характерними два останні види запозичень, тому можна сказати, що вони не притаманні термінології нафтогазової промисловості.

Часто запозичені іншомовні терміноодиниці стають основою для створення термінів-словосполучень, яким притаманний більший класифікаційний потенціал, оскільки сама форма показує їх місце в низці аналогічних певної термінології. На основі конкретизації, уточнення, деталізації родо-видових ознак словосполучення можна систематизувати ці поняття (Онуфрієнко, 2002: 61).

Наведемо кілька прикладів словосполучень із запозиченим елементом, утворених морфологічним способом: *automatic custody transfer* – автоматичне відкачування нафти з промислу споживачеві; *homogeneous carburizing* – гомогенне цементування; *vibroimpulsive motion* – віброударний рух; *vibroisolating pipe coupling* – віброізолювальне з'єднання труби.

Окрім запозичених основ, спостерігаємо поєднання й комбінованих варіантів. Значну групу у творенні термінів способом основоскладання утворюють слова з міжнародними терміноелементами з фіксованим значенням, запозиченими переважно з таких мов, як грецька та латинська. Д. С. Лотте вважав, що випадки запозичення слів

чи окремих елементів із мов-донорів не є рідкістю під час карбування нових лексичних одиниць для нових понять. Їх результатом є взаємозв'язок слів мови-позичальниці, створених із використанням іншомовних елементів, та оригінальних запозичень (Лотте, 1982: 16]. Під час творення нових термінів тенденція спиратися на класичні терміноелементи залишається однією з найпоширеніших. Їх розміщення у слові може бути різним:

а) терміноелементи, що перебувають у препозиції (134 одиниці) (*auto, homo, hydro, synchro, ultra, poly, anti, photo, geo, vibro, macro, micro, mono, techno* тощо), наприклад: *automation* – автоматизація; *autodecomposition* – спонтанний розпад; *autoignition* – автозапал; *autolock* – муфта з автозамком; *autopolimerization* – автополімеризація; *autogenous* – автономний; *homocline* – гомокліналь; *homolog* – гомолог (включення, склад якого ідентичний складу породи); *hydrology* – гідрологія; *hydrocracking* – крекінг під тиском водню; *hydrodesulfurization* – гідродесульфуризація; *hydrotreating* – гідроочистка; *hydrocouple* – гідромуфта; *hydroball* – шарнір з гідроуціленням; *synchronization* – синхронізація; *antipole* – діаметральна протилежність; *photogrammetric* – фотограмметричний; *photoclinometer* – фотоклінометр; *photosensitive* – світлочутливий; *geodetic* – геодезичний; *geophone* – сейсмограф; *geoanticline* – геоантикліналь; *vibrodrill* – вібробур; *vibroseis* – вібросейс; *ultraclay* – ультраглина (колоїдальна речовина ґрунту); *polyspast* – поліспасть; *macrofissure* – макротріщина; *macroporous* – макропористий; *microbit* – долото малого діаметра; *microhardness* – мікротвердість; *monopod* – одинока опора (морської стаціонарної основи); *monoclonal* – моноклінальний; *mud technologist* – інженер із бурових розчинів.

First they started geophysical logging, taking total of 35 days for 16 wells (Oil & Gas Journal, 2006: 16);

б) терміноелементи, що перебувають у постпозиції (97 одиниць) (*gram, graph(y), sphere, meter* тощо): *radiogram* – рентгенівський знімок; *geologist* – пристрій, який автоматично реєструє швидкість проникнення долота в породу; *barograph* – барограф; *photomicrograph* – мікрофотознімок; *physiography* – фізіографія; *bathysphere* – батисфера; *aerometer* – аерометр; *altimeter* – висотомір; *geodimeter* – електрооптичний дальномір; *indenter* – прилад-самотис для перевірки прямолінійності стовбура свердловини; *velometer* – прилад для заміру швидкості; *viscosimeter* – прилад для вимірювання в'язкості.

The crue used velometer while drilling each drillpipe connection (Oil & Gas Journal, 2006: 50).

Поява нових терміноодиниць спричинена невинним розвитком науки; новостворені лексеми вимагають мовної фіксації, що приводить до використання не тільки питомого складу мови, а й іншомовних запозичень.

В англійській термінології нафтогазової промисловості виділено семантичні групи з латинськими та грецькими коренями, оскільки саме ці мови є класичними. До грецизмів та латинізмів належать терміни, що позначають такі поняття:

1) назви предметів, реалій, властивостей. Це комбіновані терміни, які є складними словами, одна частина яких запозичена, а інша – питома. У цій групі грецький компонент дуже часто поєднується з латинським, наприклад: *half interval line* – напівінтервальна лінія, *root-meant square* – середньоквадратичний;

2) назви приладів, пристроїв: *internal-focusing telescope* – телескоп внутрішнього фокусування;

3) назви виду діяльності: *atomic physicist* – фізик-атомник.

Висновки. Структурна системність запозиченої термінології нафтогазової промисловості зумовлена особливостями термінологічного складу наукової мови та є невіддільною від загальної системи мови. Оскільки термінологія будь-якої сфери є компонентом загальнолітературної мови, а її поповнення відбувається за допомогою різноманітних способів словотворення, всі сучасні словотворчі засоби так чи інакше представлені й у термінології нафтогазової промисловості.

Отже, розгляд проблем іншомовних запозичень на прикладі англійської термінології нафтогазової промисловості показує, що інтернаціоналізація численних англійських фахових термінів сприяє полегшенню спілкування в галузях науки та техніки та є позитивним явищем. Такий спосіб збагачення спеціальної фахової лексики для найменування нових терміноодиниць, диференціації й деталізації дійсних одиниць має потужний термінотворчий потенціал.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дворецкий И. Х. Латинско-русский словарь: около 50000 слов. Изд. 2-е. Москва : Русский язык, 1976. 1096 с.
2. Гринев С. В. Терминологические заимствования: Краткий обзор современного состояния вопроса: вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминов и терминологических элементов. Москва : Наука, 1982. 145 с.
3. Даниленко В. П. Русская терминология: опыт лингвистического описания. Москва : Наука, 1977. 246 с.
4. Зарицький М. С. Актуальні проблеми українського термінознавства : підручник. ВНЗ. Київ : Політехніка, 2004. 124 с.
5. Козак Л. Запозичення як складова частина української технічної термінології. Українська термінологія і сучасність : зб. наук. праць. Вип. VII / Відп. ред. Л. О. Симоненко. Київ. : КНЕУ, 2007. С. 63–65.
6. Коломієць К. М. Новітні запозичення з англійської мови в німецькій суспільно-політичній лексиці. *Вісник Запорізького державного університету. Філологічні науки*, 2002. № 2. С. 1–4.
7. Лотте Д. С. Вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминов и терминологических элементов. Москва : Наука, 1982. 149 с.
8. Онуфрієнко Г. С. Французькі запозичення в юридичній термінології східнослов'янських мов: парадигматичний і синтагматичний аспекти. *Мовознавство*. 2002. № 1. С. 60–62.
9. Пілецький В. Мовна специфіка українського терміна. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*. Львів, 2005. № 538. С. 25–32.
10. Прима В. В. Фактори, які спричиняють запозичення лексичних одиниць сфери туризму до мовного стандарту. *Філологічні студії : Науковий вісник Криворізького національного університету* : зб. наук. праць. – Вип. 8 / Відп. ред. Ж. В. Колоїз, Кривий Ріг : ТОВ «ОКТАН-ПРИНТ», 2012. С. 114–120.
11. Реформатский А. А. Введение в языковедение : учебник / Под ред. В. А. Виноградова. 5-е изд. Москва : Аспект Пресс, 2004.
12. Яремійчук Р., Середницький Л., Осінчук З. Англо-український нафтогазовий словник. Київ : Українська книга, 1998. 544 с.
13. Bulatov A.I., Palchikov V.V. English-Russian Dictionary on Oil and Gas (about 24 000 terms, about 4 000 abbreviations). Moscow: Russo, 1996. 692 p.
14. Srednytsky L.M., Finley R.I., Petrash-Vaughan M., Lyubchenko V.M. – Woods Illustrated English-Russian / Russian-English Petroleum Technology Dictionary. Dallas / Kyiv : Albion Woods Publisher, 1995. 944 p.
15. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, September 5, 2005. 80 p.
16. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, March 20, 2006. 68 p.
17. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, April 3, 2006. 76 p.
18. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, April 10, 2006. 60 p.
19. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, April 17, 2006. 76 p.
20. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, July 3, 2006. 76 p.
21. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, July 10, 2006. 64 p.
22. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, July 17, 2006. 68 p.
23. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, July 24, 2006. 68 p.

REFERENCES

1. Dvoret'skiy Y. Kh. Latinsko-russkiy slovar': okolo 50000 slov [Latin-Russian Dictionary : about 50000 words]. Yzd. 2-e. Moskva : Russkiy yazyk, 1976. 1096 s. [in Latin]
2. Hrynev S. V. Terminolohicheskiye zaymstvovaniya: Kratkij obzor sovremennogo sostoianiya voprosa: voprosy zaymstvovaniya i uporiadocheniya inoiazychnykh terminov i termynoelementov [Terminological borrowings: A brief overview of the current state of the issue: issues of borrowing and ordering foreign language terms and term elements]. Moskva : Nauka, 1982. 145 s. [in Russian]
3. Danilenko V. P. Russkaja terminolohija: opyt lyngvystycheskogo opysanyya [Russian terminology: the experience of linguistic description]. Moskva : Nauka, 1977. 246 s. [in Russian]
4. Zarytskiy M. S. Aktualni problemy ukraïnskoho terminoznavstva [Current issues of Ukrainian terminology] : pidruchnyk dlia stud. VNZ. Kyiv : Politekhnik, 2004. 124 s. [in Ukrainian]
5. Kozak L. Zapozychennia yak skladova chastyna ukraïnskoi tekhnichnoi terminolohii. Ukraïnska terminolohiia i suchasnist [Borrowings as an integral part of Ukrainian technical terminology. Ukrainian terminology and modernity] : zb. nauk. prats. Vyp. VII / Vidp. red. L. O. Symonenko. Kyiv. : KNEU, 2007. S. 63–65. [in Ukrainian]
6. Kolomiets K. M. Novitni zapozychennia z anhliiskoi movy v nimetskii suspilno-politychnii leksytsi [The latest borrowings from the English language in the German socio-political vocabulary]. Visnyk Zaporizkoho derzhavnoho universytetu. Filolohichni nauky, 2002. № 2. S. 1–4. [in Ukrainian]
7. Lotte D. S. Voprosy zaymstvovaniya i uporiadocheniya ynoiazychnykh terminov y termynoelementov [Questions of borrowing and ordering foreign language terms and term elements]. Moskva : Nauka, 1982. 149 s. [in Russian]
8. Onufrienko H. S. Frantsuzki zapozychennia v yurydychnii terminolohii skhidnoslovianskykh mov: paradyhmatychni i syntahmatychni aspekty [French borrowings in the legal terminology of East Slavic languages: paradigmatic and syntagmatic aspects]. Movoznavstvo. 2002. № 1. S. 60–62. [in Ukrainian]
9. Piletskiy V. Movna spetsyfika ukraïnskoho termina [Linguistic specifics of the Ukrainian term]. Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnik". Serii "Problemy ukraïnskoi terminolohii". Lviv, 2005. № 538. S. 25–32. [in Ukrainian]
10. Pryma V. V. Faktory, yaki sprychyniaut zapozychennia leksychnykh odyntys sfery turizmu do movnoho standartu [Factors that cause the borrowing of lexical units in the field of tourism to the language standard]. Filolohichni studii : Naukovi visnyk Kryvorizkoho natsionalnoho universytetu : zb. nauk. prats. – Vyp. 8 / Vidp. red. Zh. V. Koloiz, Kryvyi Rih, 2012. C. 114–120. [in Ukrainian]
11. Reformatskiy A. A. Vvedenye v yazykovedenye [Introduction to linguistics]. Uchebnyk dlia vuzov / Pod red. V. A. Vynohradova. 5-e yzd. Moskva : Aspekt Press, 2004. [in Russian]
12. Yaremichuk R., Serednytskiy L., Osinchuk Z. Anhlo-ukraïnskiy naftohazovyi slovnyk [English-Ukrainian oil and gas dictionary]. Kyiv: Ukraïnska knyha, 1998. 544 s. [in English and Ukrainian].
13. Bulatov A.I., Palchikov V.V. English-Russian Dictionary on Oil and Gas (about 24 000 terms, about 4 000 abbreviations). Moscow: Russo, 1996. 692 p.
14. Serednytsky L.M., Finley R.I., Petrash-Vaughan M., Lyubchenko V.M. – Woods Illustrated English-Russian / Russian-English Petroleum Technology Dictionary. Dallas / Kyiv : Albion Woods Publisher, 1995. 944 p.
15. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, September 5, 2005. 80 p.
16. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, March 20, 2006. 68 p.
17. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, April 3, 2006. 76 p.
18. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, April 10, 2006. 60 p.
19. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, April 17, 2006. 76 p.
20. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, July 3, 2006. 76 p.
21. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, July 10, 2006. 64 p.
22. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, July 17, 2006. 68 p.
23. Oil & Gas Journal. Baker Hughes Incorporated, July 24, 2006. 68 p.